

ปกิณกะ

พจนานุกรมศัพท์แพทย์ อักษร I (ต่อ)

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์แพทยศาสตร์ ราชบัณฑิตยสภา*

Immunize ก่อภูมิคุ้มกัน ก. ทำให้มีภูมิคุ้มกันด้านการก่อโรค

Immunoablative -ทอนภูมิคุ้มกัน ว. เกี่ยวกับการลดภูมิคุ้มกันโดยลดประชากรเซลล์ เช่นที่ทำก่อนถ่ายปลูกไขกระดูก

Immunoadjuvant ตัวเสริมภูมิคุ้มกัน น. เช่น วัคซีนปีซีจี, ตัวเสริมฟรีอุนด์ (Freund'adjuvant)

Immunoabsorbent ตัวดูดซับภูมิคุ้มกัน น. สิ่งเตรียมขึ้นประกอบด้วยแอนติเจนหรือแอนติบอดีเพื่อนำไปตั้งแอนติเจนหรือแอนติบอดีเหมือนออกจากสิ่งผสม

Immunoabsorption การดูดซับภูมิคุ้มกัน น. การใช้ตัวดูดซับภูมิคุ้มกันเพื่อแยกแอนติเจน หรือแอนติบอดีในวิธีวิเคราะห์ปริมาณแอนติเจน และแอนติบอดี

Immunoassay วิธีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณ น. การหาปริมาณสารเคมีประกอบแอนติเจนและแอนติบอดีดู radioimmunoassay, enzyme immunoassay และ fluoroimmunoassay

Enzyme i. (EIA) วิธีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณใช้เอนไซม์ น. เช่น ELISA และ EMIT

Fluorescence i. วิธีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณใช้สารเรืองแสง น. การวิเคราะห์เชิงปริมาณติดฉลากแอนติเจนหรือแอนติบอดีด้วยสีเรืองแสง *คมม. Fluoroimmunoassay, immunofluorescence assay*

Heterogeneous fluorescence i. วิธีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณใช้สารเรืองแสงที่มีมากกว่า ๑ ภูมิภาค น. การแยกใช้วิธีเคมีสรีระ

Homogenous fluorescence i. วิธีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณใช้สารเรืองแสงภูมิภาคเดียว น. ใช้การเปลี่ยนแปลงการเรืองแสงแบบการดับหรือเพิ่มขึ้น

Immunobead ลูกปัดภูมิคุ้มกัน น. ลูกกลมพลาสติกขนาดเล็กจับด้วยแอนติเจนหรือแอนติบอดี ซึ่งจะจับกลุ่มกัน (aggregate) หรือจับกลุ่มแขวนลอย (agglutinate) ในมีซิมที่มีแอนติบอดีหรือแอนติเจนที่ตรงกัน ใช้ในการวิเคราะห์เชิงปริมาณภูมิคุ้มกันลูกปัด (immunobead assay)

Immunobiological ชีววิทยาภูมิคุ้มกัน ว. เกี่ยวกับการผลิตตัวที่มีฤทธิ์ภูมิคุ้มกัน ได้แก่ วัคซีน ที่ออกซอยด์กลอบูลินภูมิคุ้มกัน และสารต้านพิษต่างๆ ใช้สำหรับการสร้างภูมิคุ้มกัน และภูมิคุ้มกันบำบัด

-Immunobiology ชีววิทยาภูมิคุ้มกัน น. ชีววิทยาสาขาที่เกี่ยวกับผลภูมิคุ้มกันในปรากฏการณ์ต่างๆ เช่น โรคติดเชื้อ มะเร็ง สูงอายุ การถ่ายปลูก

Immunoblast เซลล์ภูมิคุ้มกัน น. ลี้มโฟสต์ต่ออ่อนวัยที่แปรร่างจากการกระตุ้นด้านแอนติเจน *คมม. lymphoblast*

Immunoblastic เกี่ยวกับเซลล์ภูมิคุ้มกัน ว. เกี่ยวกับลี้มโฟสต์ภูมิคุ้มกัน

Immunoblot อิมมูโนบลอต ก. ถ่ายโอนโปรตีนลงบนแผ่นเยื่อหรือเนื้อพื้นที่ไม่เคลื่อนที่ แล้ววิเคราะห์ระบุสารโดยปฏิกิริยาแอนติเจน-แอนติบอดีจำเพาะ บางกรณีใช้เป็นคำพ้องกับ Western blot

Immunochemical -เคมีภูมิคุ้มกัน ว. เกี่ยวกับเคมีภูมิคุ้มกัน

Immunochemistry เคมีภูมิคุ้มกัน น. ๑. การศึกษาเคมีพื้นฐานของปรากฏการณ์ภูมิคุ้มกันต่างๆ ๒. การประยุกต์ใช้แอนติบอดีเป็นตัวก่อปฏิกิริยาเคมี

Immunochemotherapy ร่วมเคมีบำบัดภูมิคุ้มกัน น. การบำบัดร่วมทางวิทยาภูมิคุ้มกันกับเคมีบำบัด

*ศ.ดร. นพ. สมชัย บวรกิตติ ประธานกรรมการ, ศ.นพ.ก้องเกียรติ ภูณท์กัณฑ์กรกร กรรมการ, รศ. พญ. จันทพงษ์ วะสี กรรมการ, ศ. พญ. ฉวีวรรณ บุณนาค กรรมการ, ศ.คลินิก พญ. คุณไชวดี ดุจยจินดา กรรมการ, ผศ. นพ. ปานเทพ สุทธิพันธ์ กรรมการ, นส. พัทธนะ บุญประดิษฐ์ กรรมการ, รศ. พญ. วรพร รณ เสนาณรงค์ กรรมการ, รศ. พญ. วาณี วิสุทธ์เสวีวงศ์ กรรมการ, ศ. นพ. วิเชียร เลหาเจริญสมบัติ กรรมการ, ศ.ดร. พญ. ศศิธร กฤตยาคามิ กรรมการ, ศ. ดร. นพ. สิริฤกษ์ ทรงศิวิไล กรรมการ, ผศ. ดร. สพญ. ศิริวรรณ พราพงศ์ กรรมการ, นพ. สมเกียรติ ลีละศิธร กรรมการ, ศ. นพ. สุทธิพร จิตมิตรภาพ กรรมการ, พอ. นพ. สุรจิต สุนทรธรรม กรรมการ, รศ. นพ. เอกชัย โค้วาวิศรีช กรรมการ, นส. สมทรง ศกุนตนาถ กรรมการและเลขานุการ, นส. มนทิรา เกษมสุข กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

Immunochromatography โฆรมาโทกราฟีวิเคราะห์ภูมิคุ้มกันเชิงปริมาณ น. วิธีที่ใช้แยกส่วนประกอบของสารผสม

Immunocompetence วิสัยสามารถเชิงภูมิคุ้มกัน น. การตอบสนองเชิงภูมิคุ้มกันเช่น สร้างแอนติบอดีเมื่อสัมผัสแอนติเจน *ค.ม. immunoresponsiveness, immunologic competence*

Immunocompetent วิสัยสามารถเชิงภูมิคุ้มกัน ว. ดู *immunocompetence*

Immunocomplex สารเชิงซ้อนภูมิคุ้มกัน น. *ค.ม. antigen-antibody complex*

Immunocompromised -ภูมิคุ้มกันอ่อนชอม ว. การตอบสนองเชิงภูมิคุ้มกันน้อยลง *ค.ม. immunodeficient*

Immunoconglutinin โคอนกลูตินินภูมิคุ้มกัน น. แอนติบอดีที่เกิดขึ้นเอง พบระดับต่างๆ ในน้ำเหลืองปกติ เป็นแอนติบอดีในระดับอิมมูโนโกลบูลิน เอ็ม

Immunoconjugate สังยุคภูมิคุ้มกัน น. สังยุคที่ประกอบด้วยสารภูมิคุ้มกัน เช่น แอนติบอดี และสารวินิจฉัยโรคหรือสารบำบัดโรค เช่น สารพิษต่อเซลล์ หรือสารกัมมันตรังสี ใช้ในการชี้เป้าหมายจำเพาะในกรณีบำบัดมะเร็ง

Immunocyte เซลล์ภูมิคุ้มกัน น. เซลล์ลิมโฟไซต์ซึ่งทำปฏิกิริยากับแอนติเจนเกิดแอนติบอดีในกระบวนการภูมิคุ้มกันผ่านเซลล์ หรือเกิดปฏิกิริยาภูมิไวเกิน *ค.ม. immunological competent cell*

Immunocytoadherence การเกาะติดของเซลล์ภูมิคุ้มกัน น. การที่เม็ดเลือดแดงที่มีแอนติเจนตรงกับลิมโฟไซต์ที่มีอิมมูโนโกลบูลินบนผิว (เซลล์ บี) จับกลุ่มลักษณะดอกกุหลาบ เป็นวิธีตรวจเซลล์ บี

Immunocytochemistry เคมีเซลล์ภูมิคุ้มกัน น. เทคนิคทางเคมีเซลล์ เช่น การย้อมด้วยสีอิมมูโนเพอร์ออกซิเดส

Immunocytoma เนื้องอกเซลล์ภูมิคุ้มกัน *ค.ม. lymphoplasmacytic lymphoma*

Immunodeficiency ภาวะพร่องภูมิคุ้มกัน น. การพร่องการตอบสนองเชิงภูมิคุ้มกัน หรือโรคบกพร่องหน้าที่กินเซลล์ ดู *acquired immunodeficiency syndrome*

Immunodeficient พร่องภูมิคุ้มกัน ว. ดู *Immunodeficiency*

Immunodepression ภาวะกดภูมิคุ้มกัน น. การลดการตอบสนองเชิงภูมิคุ้มกัน เช่นโดยการฉายรังสี หรือบริหารสารต้านเมแทบอลิต์ หรือเซรุ่มต้านลิมโฟไซต์ หรือแอนติบอดีจำเพาะ *ค.ม. immunosuppression*

Immunodepressive ว. เกี่ยวกับภาวะกดภูมิคุ้มกัน *ค.ม. immunosuppressive*

Immunodermatology ตจวิทยาภูมิคุ้มกัน น. การศึกษาปรากฏการณ์ทางวิทยาภูมิคุ้มกันในบริบทการก่อโรค การป้องกันและการบำบัดรักษาพยาธิสภาพผิวหนัง

Immunodetection การสืบค้นภูมิคุ้มกัน น. การสืบหาสารหรือปฏิกิริยาโดยวิธีอิมมูโนเคมีวิทยาหรือแอนติบอดีกับแอนติเจน

Immunodeviation การเบี่ยงเบนภูมิคุ้มกัน น. สภาพทนทานแบบระบบภูมิคุ้มกันฮิวมอรัลหรือระบบฟิงเซลล์อย่างใดอย่างหนึ่ง ณ เวลาหนึ่ง *ค.ม. split tolerance* ความหมายที่ ๒

Immunodiagnosis ตาณวินิจฉัย น. การวินิจฉัยอาศัยปฏิกิริยาน้ำเหลืองเลือดกับแอนติเจน *ค.ม. serodiagnosis*

Immunodiffusion การแผ่ซ่านเชิงภูมิคุ้มกัน น. วิธีเกี่ยวกับการแผ่ซ่านของแอนติเจนหรือแอนติบอดีผ่านมัมมิคกึ่งแข็ง เช่น วุ้น หรือวุ้นอะกาโรส ก่อให้เกิดปฏิกิริยาพรีซิพิติน

Radial i. (RID) การแผ่ซ่านเชิงภูมิคุ้มกันแบบรัศมี น. เทคนิคการตรวจหาปริมาณแอนติเจนอาศัยเปรียบเทียบขนาดเส้นผ่านศูนย์กลางของวงแหวนพรีซิพิติน *ค.ม. single radial diffusion*

Immunodominance ความสำคัญเหนือเชิงภูมิคุ้มกัน น. คำลำดับของหน่วยย่อยแอนติเจนที่ทำปฏิกิริยากับแอนติบอดีจำเพาะ